

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงไม่สนับสนุนให้ปลูกชม
หอมเป็นสวนป่าแปลงใหญ่หากเกษตรกรสนใจควร
ปลูกผสมร่วมกับไม้อื่นๆ เช่น สะเดาเทียมในภาคใต้
หรือสะเดาในภาคอื่นๆ ก็ได้ แต่ไม่ขอแนะนำให้ปลูก
เป็นสวนปาริมคเดียว

ในสภาพที่ไม่ถูกหนอนผีเสื้อเจาะชอนทำลาย
ต้นชมหอมที่ปลูกแพร่กระจายไม่ขึ้น ภายใต้สภาวะ
แวดล้อมที่อำนวยให้เจริญเติบโตเร็วพอๆ กับไม้สัก ก็คือ
ในระยะ 10 ปี อาจมีเส้นผ่าศูนย์กลางระดัมนอกได้ถึง 15-
20 ซม. ในพื้นที่ที่มีความชื้นสูง หรือฝนตกชุกเกินกว่า
1,800 มม./ปี ต้นชมหอมอายุประมาณ 10 ปี อาจโต
ถึง 30 ซม. ได้ ดินที่ต้นชมหอมขึ้นได้ดี คือ ดินร่วน
ปนทราย ดินฉีก มีอินทรีย์วัตถุสูง pH ประมาณ 5.5-
7.0 ต้นชมหอมขึ้นได้ดีทั้งในพื้นที่ราบและที่สูงในระดับ
ความสูงจากน้ำทะเลประมาณ 1,200 เมตร

แมลงศัตรูที่สำคัญ

ชมหอม มีแมลงศัตรูหลายชนิด แต่ที่สำคัญและ
ทำความเสียหายให้กับต้นชมหอมและมะขอกกานี
อย่างมาก คือ หนอนผีเสื้อเจาะชอน ชนิด *Hypsipyla*
robusta โดยตัวหนอนเจาะเข้าทำลายชอนชอนทำให้
ชอนแห้งตาย เกิดการแตกยอดใหม่ ยอดอ่อนของชม
หอมจะถูกหนอนเจาะทำลายอย่างคั่งเนื่องและรุนแรง

มีผลให้ต้นเป็นท่อน มีข้อคเป็นกระจุกและกระแวงขึ้นไม่
เจริญเติบโต การทำลายจะรุนแรงในต้นที่มีอายุน้อย
และอาจทำให้ต้นตายได้ พบการระบาดทั่วไปในทุก
ภาคที่มีชมหอมขึ้นเป็นป่าธรรมชาติ

ในปี 2520 แปลงชมหอมที่สวนป่าอาคารถิง
ของวนวิทย์ไม้สักไทย จำกัด ถูกหนอนทำลายมาก
จนถึงกับต้องทำลายแปลงชมหอมทิ้งทั้งหมด

ประมาณปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา ไม้พื้นที่ของ
เกษตรกรที่ปลูกชมหอมในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ราชบุรี สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี ลงหะ 5-30 ไร่
ปัจจุบันพื้นที่ปลูกทั้งหมดได้รับความเสียหายจาก
หนอนเจาะชอนชมหอมอย่างรุนแรง พบการทำลาย
80-100%

หนอนเจาะชอนชมหอม เป็นหนอนผีเสื้อกลาง
คืนขนาดเล็กในวงศ์ Pyralidae มีพืชอาหารที่สำคัญ คือ
มะขอกกานีใบเถลและใบใหญ่ ชมหอม ผลตะขุน

การป้องกันกำจัด

เนื่องจากหนอนผีเสื้อเจาะชอนชมหอมอาศัยอยู่
ภายในชอน ทำให้การป้องกันกำจัดทำได้ยาก หากพบ
ว่าต้นชมหอม ถูกหนอนเจาะชอน ให้ตัดแต่งชอนอ่อน
ให้เหลือเพียงชอนเดียว เพื่อที่ต้นจะได้เจริญเติบโตเป็น
ปกติ ในพื้นที่ที่มีการระบาดรุนแรง จำเป็นต้องใช้สาร

ฆ่าแมลงชนิดดูดซึม เช่น ทามารอน หรือมอนิเตอร์
หรือพอสซ์ ฉีดพ่นในช่วงที่ชมหอมกำลังแตกยอดอ่อน
ทุก 15 วัน การพ่นสารฆ่าแมลง แนะนำให้ดำเนินการ
ในช่วง 1-3 ปีแรก และในช่วงนี้ควรมีการเร่งการเจริญ
เติบโตของชมหอมโดยการให้ปุ๋ยน้ำอย่างเต็มที่ เมื่อชม
หอมมีลำต้นที่ได้ความสูงขนาด 6-8 เมตรขึ้นไป ไม่
จำเป็นต้องทำการป้องกันกำจัดหนอนเจาะชอนอีกต่อไป
แต่การใช้สารฆ่าแมลงเพื่อป้องกันและกำจัดหนอนเจาะ
ชอนชมหอมนั้น ควรใช้ด้วยความระมัดระวังอย่า
ปล่อยทิ้งและจำเป็นเท่านั้น สำหรับในสวนป่าที่มีพื้นที่
กว้าง ไม่แนะนำให้ใช้สารฆ่าแมลง ควรใช้วิธีทางวนวัฒน
เช่น ปลูกพืชอื่นผสม

ชมหอม

Toona ciliata M.Roem
(*Cedrela toona* Roxb.)

กรมป่าไม้

ชื่อพื้นเมือง ขมฝักดาบ (ภาคเหนือ) เสือ (กระเหรี่ยง กาญจนบุรี) สะเลาะง (กาญจนบุรี) สีเสียดหอม (พิษณุโลก) สีเสียดส้ม (ไทย)

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Toona cilata* M.Roem
(*Cedrela toona* Roxb.)

ชื่อการค้า Moulmein Cedar, Cigar-Box Cedar, Toona, Indian Mahogany, Red Cedar

การกระจายพันธุ์ตามธรรมชาติ มีการกระจายพันธุ์อยู่ในป่าดิบและป่าเบญจพรรณขึ้นทั่วไป โดยเฉพาะบริเวณเหนือของประเทศไทย มักจะพบแถบบริเวณแม่น้ำลำธาร หุบเขาที่มีความชื้นสูง

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ สูงประมาณ 20 เมตรขึ้นไป โด่เรียว ลำต้นเปลือยผิวจะขรุขระ เรือนยอดเป็นพุ่มกลมทึบ เปลือกหนา สีเทาปนดำ แตกเป็นร่อง ลึกตามความยาวของลำต้น มีรูบารอบอากาศทั่วไป ไม่มีกิ่งก้านรอบลำต้น นอกจากบริเวณเรือนยอด

ใบ เป็นใบประกอบช่อยาว ใบย่อยขนนกรูปไข่หรือรูปไข่ ออกตรงข้ามหรือเรียงกันเล็กน้อย ขอบใบเรียบแหลม

ผล มีขนาดเล็ก สีขาวหรือเหลืองอ่อน ออกรวมกันเป็นช่อยาวๆ ตามง่ามใบตอนปลายๆ ทั้ง

ผล มีขนาดเล็ก กอมนรีๆ สุกมีน้ำ ผลแก่สีเหลือง เมื่อแก่จัดจะแตกและทิ้งเมล็ดที่มีปีกให้หลุดปลิวตามลมไปได้ไกลๆ

ลักษณะเนื้อไม้ สีแดงอ่อนถึงสีอิฐแก่ เป็นมันเลื่อม มีกลิ่นหอม เสี้ยนตรงและสม่ำเสมอ เหนียว อ่อน ใช้งานรวม เลื่อยไสกบตกแต่งง่าย จัดทำเฟอร์นิเจอร์

ความถ่วงจำเพาะ ประมาณ 0.53

คุณสมบัติ เนื้อไม้มีความแข็งแรงประมาณ 393 กก.

ความแข็งแรงประมาณ 889 กก./ตร.ซม.

ความเค้นประมาณ 83,800 กก./ตร.ซม.

ความเหนียวประมาณ 1.89 กก./ม.

การฝังและอบไม้ ฝังให้ทั่วทั้งด้วยกระดาษอากาศได้ก่อนใช้งาน มักมีการเคลือบสีเพื่อป้องกันน้ำ การฝังไม้ขนาด 2 x 2.5 นิ้ว ให้แห้ง อาจใช้เวลานานถึง 1 ปี การอบแห้งได้ยากปานกลาง เมื่ออบแห้งแล้วสีจะเข้มขึ้น

ความทนทานทางธรรมชาติ คัดเกรด 4-11 ปี เฉลี่ยประมาณ 6.1 ปี

ประโยชน์

ไม้ ใช้ทำกระดานผ่า เฟอร์นิเจอร์ ไม้ปูพื้น ไม้กระดาน ไม้ เครื่องแกะสลัก ฝักดาบ ทำไม้ตัดได้ดี เครื่องดนตรี ตุ๊กตา กระเบื้องไม้ แฉว พาย กระเชือก ไม้ปูพื้นไม้ที่สวยงาม ทำเรือนค้ำแจ้ง ทำเครื่องเล่น ค้ำมเล็กเกิด

กลอง เครื่องดนตรีที่ใช้สาย ทำหีบใส่ของที่ดี หีบศพ หีบข่า หีบดินปืน พานหีบและราวบิน อีกลักษณะอีกไม่มีสุดวิธีตามภาคใต้ ใช้แทนกันไม้

เปลือก มียางไม้ที่เรียกว่าน้ำฝาด ใช้เป็นยาสมุนไพรสมานแผลและห้ามเลือด แก้ไข้และไล่ตม นอกจากนั้นยังมีคุณสมบัติต่อต้านเชื้อโรค เชื้อราบางชนิดอีกด้วย

ดอก ใช้เป็นยาขับระดู

การเก็บเมล็ด

ควรเก็บระหว่างเดือนมีนาคม-เมษายน (ทั่วไป) ในบางพื้นที่ผลจะแก่เร็วกว่านี้ เช่น ที่ลุ่มน้ำแฉะจะเจอเร็วใหม่ จะเก็บผลได้ในเดือนมกราคม-มีนาคม ควรเก็บผลก่อนมีสีเขียวน้ำตาล ก่อนที่เมล็ดจะหลุดปลิวไปเสียก่อน คัดข้อผลนำมาล้างแห้งให้แห้ง เมื่อนำเมล็ดมาเพาะจะงอกได้ในเวลา 7-10 วัน ในขณะที่เมล็ดที่ได้จากการตากกลางแจ้งจะงอกได้ในเวลา 30-45 วัน เมล็ด 1 กก. จะมีจำนวนประมาณ 350,000 เมล็ด ควรเพาะเมล็ดพันธุ์ที่แห้งจากเก็บได้ จะมีอัตราการงอกเฉลี่ยประมาณ 85% ถ้าเก็บไว้ในภาชนะที่ปิดสนิท มีอุณหภูมิค่าว่า 15 °C จะเก็บได้นานประมาณ 6 เดือน เมล็ดที่เก็บไว้ในสภาพที่น้อยกว่า 1 ปี จะงอกได้เพียงประมาณ 20% เท่านั้น

การเพาะ

ควรใช้เมล็ดที่เก็บมาได้ใหม่ๆ เพาะในกระบอกทราย กลบเมล็ดด้วยทรายอีกครึ่งหนึ่งบางๆ ปิดกันเมล็ดหลุดออกไประหว่างการให้น้ำ ควรให้น้ำวันละ 2 ครั้ง เช้า-เย็น แต่อย่าให้แฉะเพราะจะเกิดโรคเน่าผอโคนได้ ง่ายหากให้น้ำมากเกินไป นอกจากนั้นจะพบโรคราสนิมเกาะกินและทำลายใบถ้าไม่หมั่นหมั่นรดน้ำ ถ้าไม่มีอายุ 1 ปี ขึ้นไปสามารถผลิตเห็บสำหรับขับปลวกได้

การปลูก

ไม่ควรปลูกเป็นสวนป่าผืนใหญ่ เพราะหนอนมีเชื้อเหาะยอด คือ พวด *Hypsipyla* spp. จะระบาดได้รวดเร็วในแปลงปลูกขอมหม โดยเหาะยอดอ่อนให้ทอดอ่อนแห้งตาย และแตกหน่อใหม่ออกเป็นพุ่ม ทำให้ต้นไม้ที่ปลูกแตกกิ่งก้านสาขามาก รูปทรงไม่ดี ในรัฐซารบาร์ท ประเทศมาเลเซีย ได้ทำการศึกษาค้นคว้าหาแนวการป้องกันหนอนเหาะทำลายต้นมะฮอกกานี โดยการปลูกไม้ยืนผลผสมและการปลูกไม้ในกระถางขึ้น เป็นเหยื่อล่อแมลง พบว่าแมลงหนอนมีเชื้อเหาะยอดต้นขอมหมมากที่สุด จึงทำการปลูกขอมหมเป็นแนวรอบๆ แปลงปลูกมะฮอกกานี ให้แมลงพวกนี้หันเหความสนใจไปทำลายขอมหมแต่เพียงอย่างเดียว แสดงให้เห็นว่าขอมหมเป็นพันธุ์ไม้ที่หนอนมีเชื้อเหาะยอดเข้าทำลายมากที่สุด